

درسه‌ای نظامی انتفاضه دوم

■ صالح عبدالجواد*

برگردان: بخش ترجمه

مقدمه

سربازان اسرائیلی - که ضمن برخورداری از پوشش یک سپر حفاظتی تماماً فلزی، با خوشحالی مانع اسلحه خود را می‌چکانند - چتر امنیتی ایجاد کنند. درست به همین دلیل است که اغلب کسانی که در نبرد سربازان یا شهر کشینان اسرائیلی حقیقتاً به جنگ می‌پردازند - اگر نخواهیم به شکنجه تحریرآمیز آنها و بازپرسیهای بی معنی که در زیر نگاههای اعضای سازمان سیا و همتایان اسرائیلی آنها صورت می‌گیرند اشاره کنیم - باید بگوییم که اکنون در زندانهای فلسطین

مانع عمله‌ای که بر سر راه مقاومت به شیوهٔ لبنانیها وجود دارد همانا نقش تشکیلات خودگردان فلسطین است که به عنوان شریک و همدمت دشمن فعالیت می‌کند. نحوهٔ گزینش، ترتیب، و به کارگیری نیروهای راست گرای تشکیلات خودگردان فلسطین از فرماندهی عالی گرفته تا نفرات پلیس تحت امر آن، در مجموع به این حقیقت اشاره می‌کند که هدف از انجام اقدامات یاد شده، کنترل قیامهای فلسطین است نه اینکه برای فلسطینیان در برابر اقدامات غیرقانونی و چاولگرانه یهودیان شهر ک نشین یا

* رئیس گروه علوم سیاسی دانشگاه بیرزیت

حماس که تنظیم و پس ریزی شده باشد، بهترین چاره کار به نظر می‌رسد. در این راه، هیچ همدمستی از تشکیلات خودگردنان فلسطین یا همکار وابسته به سازمان "CIA" نباید وجود داشته باشد که از پشت به آنها تیراندازی کند و یا به دشمن اعتماد نماید. در فلسطین متول شدن به اسلحه، کار زیانبار و نابود کننده ای به حساب نمی‌آید زیرا درست همانطور که یکی از اصلاح طلبان گفته است: "اگر بجنگید خواهید مرد، اما اگر نجنگید هم، آنها به طور قطع شما را خواهند کشت."

این را که می‌گوییم باور داشته باشید، اسراییل در خصوص "کشن" هیچ دغدغه و تردیدی ندارد.

درسهای مهمی که باید از رویاروییهای اخیر فراگرفته شوند

جبهه احساسی انتفاضه و زبان خاص قهرمان گرایانه و فداکاری مردم به نحو مؤثری در مطبوعات فلسطین مورد بررسی قرار گرفته اند، اما این مقاله به مثابه نیمه دیگر تصویر موجود

آه حسرت می‌کشند. اکنون، حضور جوانان فلسطینی که سلاحهای پیش پا افتدۀ ای را در اختیار دارند که بعضاً اهداف مورد نظر آنها را مورد اصابت قرار نداده و کارآیی چندانی ندارند، وضعیت فعلی را غم انگیزتر و رویایی تر می‌سازد. نیروهای امنیتی تشکیلات خودگردنان فلسطین که باید از آموزش و انضباط بیشتری هم برخوردار باشند، کسانی هستند که حتی اگر در شرایط مساوی هم قرار نداشته باشند لزوماً باید با اسراییلیها در گیر شوند، اما پلیس تشکیلات خودگردنان، کاملاً مطیع و کنترل شده به نظر می‌آیند. آنها - اگر امکان چنین کاری هم وجود ندارد - باید به رزم‌نده‌گان مقاومت اجازه فعالیت بدهنند. حتی اگر این اقدام، پس از هفت سال سرکوب کردن همین مبارزان راه آزادی بنا به درخواست اسراییلیها، صورت پذیرد. اگر مردم مایل هستند خودشان را قربانی کنند در این صورت جنگ چریکی تمام عیار و فراگیری که بر مبنای خط مشی حزب ... یا جنبش

صورت اعلام موجودیت کشور مستقل فلسطینی یا عدم پاییندی به توافق مورد نظر آنان (اشغالگران) معکن است بروز پیدا نمایند- بیان شده بود.

من در تاریخ ۱۸ اکتبر از یک پاسگاه نظامی فلسطینیان واقع در یکی از مدخلهای ورودی شهر رام ... دیدن کردم. تنها پنج نفر در پاسگاه مزبور حضور داشتند و مهمتر این که در پاسگاه یاد شده هیچ نشانه ای که بر ایجاد سنگر، استحکامات، و یا حتی گذاشتن یک کیسه شن در نقطه ای خاص دلالت نماید مشهود نبود. ارائه نمونه های بیشتر در این خصوص ضرورتی ندارد چرا که نقاط ضعف موجود کاملاً مشخص هستند. گفتگو با هر افسر ویژه یا عضو نیروهای امنیتی کشور، شخص رابه نتیجه مشابهی می رساند. این موضوع از عدم جدیت و آگاهی تصمیم گیرندگان سیاسی در فلسطین نسبت به دشمنش حکایت می کند و در عین حال یانگر خونسردی اسرائیل در مقابل طرف فلسطینی هم هست. به نظر اسرائیل هر نوع نا آرامی که در اراضی خود گردان

است که اهمیت آن نیز به هیچ وجه از ابعاد دیگر قضیه کمتر نیست.

قهرمان گرایی و نقاط ضعف استراتژیک

رویاروییهای جاری علی رغم ویژگی قهرمان گرایی و فداکاریهای بسیار سابقه ای که از آن برخوردار بوده اند، مع الوصف ثابت کرده اند که طرف فلسطینی این قضیه (یعنی تشکیلات خود گردان فلسطین، جناح مخالف آن، و به طور کلی فلسطینیان) برای یک رویارویی نظامی نهایی آمادگی ندارند. دلیل این امر هم نه تنها وجود یک شکاف عظیم میان توانمندیهای دو طرف است بلکه به فقدان آمادگی از جانب ما فلسطینیان نیز مربوط می شود. وضعیت مورد اشاره برخلاف تمامی اظهارات قبلی است که از جانب دستگاه رهبری - سیاسی و نظامی - فلسطین در باره تمهید مقدمات لازم برای مقابله با رویاروییهای احتمالی ایجاد شده از جانب اشغالگران - در

بخواهیم بی پرده صحبت کنیم باید بگوییم که بی نتیجه اند. افرادی که مبادرت به انجام این قبیل تیراندازیها می کنند در عین این که از اعتماد به نفس یا تمايل به فداکاری بی بهره نیستند اما از نداشتن سلاحهای مناسب، کمبود مهمات، و مهمتر از همه از کمبود جدی و شدید تجربه، آموزش، و دانش نظامی رنج می برند. آنها همچنین فاقد انضباط و رهبری مرکزی هستند. مشارکت این عوامل چیزی بیشتر از یک حضور نمادین نیست و تنها احساس کاذبی از امنیت و اطمینان خاطر را به سایرین القاء می نمایند. در مقابل، حضور آنها این بهانه را به اسراییل می دهد تا برای فرونشاندن قیامی که در اصل ماهیت مردمی و تنوه ای دارد از تانک، بالگرد های کبری و موشک استفاده کند.

دشمن برای نخستین بار از سال ۱۹۶۷ برای گلوله باران و تخریب مناطق مجاور خود، دلیل موجهی به دست آورده است. اگر این وضعیت گسترش پیدا نماید، در عین حال باعث اخراج موقت یا دائم مردم از مناطق

بروز نماید، صرفاً به مثاله وقوع یک شورش و طغیان "گذران" خواهد بود. از سوی دیگر مقدماتی که اسراییل فراهم آورده است نیز از زمان وقایع سال ۱۹۹۶ (قضایای مربوط به حفر تونل) به این سو ثابت شده که از توسعه و تحرک چندانی برخوردار نیستند. علاوه بر وجود یک فاصله میان توانمندیهای دو طرف، کمبودهایی نیز که در زمینه تدارک مقدمات وجود دارد، تاکتیکهای نادرست و خودانگیختگی های متفاوتی را درپی آورده است. روند عادی وقایع اینک به یک نوع حالت راهبردی تبدیل و تغییر یافته که تنها می تواند به بروز یک فاجعه منجر شود. مشارکت عناصر فلسطینی "مسلح" در تظاهرات مردمی و تیراندازیهای آنها به طرف سربازان و شهرک نشینان یهودی باید خاتمه پیدا کند، اگرچه می دانیم که این قبیل وقایع، در قالب دفاع از خود صورت می گیرند. این گونه تیراندازیها به طور معمول از فاصله نسبتاً زیاد انجام می شود و اگر

نشین اعمال نماییم. این مکان کوچک که در وسط محل زندگی یک جمعیت عظیم فلسطینی واقع شده است، تنها توسط ۱۳ سرباز اسراییلی محافظت می شد. این سربازان علی رغم تحمل و دفع دهها مورد حمله قادر بودند بیش از ده روز موضع خود را حفظ نمایند. در جریان حملات مذکور که علیه این مکان (مقبره یوسف) صورت پذیرفت، در مقابل مرگ هفت نفر فلسطینی و مجروح شدن دست کم ۷۵ نفر از آنان، تنها یک اسراییلی کشته شد. من معتقدم که اگر این مکان در وسط یک منطقه مسکونی واقع نشده بود اسراییل آن را تخلیه نمی کرد. بنابراین، حمله به پستهای بازرگانی نظامی مستحکم اسراییل یا شهرکهای یهودی نشین که اطراف آنها مناطق باز و خالی از سکنه فراگرفته هیچ کاری را پیش نمی برد. حملات مزبور صرف نظر از زیانهای استراتژیکی که به بار می آورند (همانطور که در جریان رویاروییهای مختلف نیز شاهد بوده ایم) صرفاً به وارد آمدن زیانها و تلفات انسانی فراوانی به فلسطینیان منتهی می شوند.

حومه شهرها، روستاهای، و حتی شهرهایشان خواهد شد که این مسئله می تواند یک تهدید استراتژیک را از ناحیه فلسطینیان به وجود بیاورد. من پیشنهاد می کنم که در مورد این موضوع گفتگو و نظرسنجی گسترده ای در سطح ملی انجام شود. احتمالاً به خاطر پیش بینی فرا رسیدن یک چنین لحظه ای بوده است که نگاهها به سمت سلاحهای وارداتی معطوف شده است. اما این تاکتیک، شکست و ناتوانی نهایی خود را به اثبات رسانده و باعث وارد آمدن جراحات و تلفات غیرقابل توجیه در صفوف افراد مسلح و تظاهر کنندگان، هردو، شده است. این که عده ای می گویند تخلیه مقبره یوسف (ع) واقع در شهر نابلس نشانه موفقیت این تاکتیک است خود نشان دهنده ناتوانی برای فراگرفتن درسها و معیارهای مفید از تجربه ای است که پشت سر گذاشته ایم. ما نمی توانیم شرایط ویژه و خاص این مکان را در مورد بقیه پستهای نظامی بازرگانی و دیگر شهرکهای یهودی

نشینان یهودی را می فرستادند تا از محله های فلسطینی نشین اقدام به تیراندازی کنند. به این ترتیب افکار عمومی ساکنان آن دسته از شهر کهای یهودی نشین که با همسایگان عرب خود روابط حسنی ای داشتند تحریک می شد و با این کار نوعی احساس مسئولیت (حاکمی از مقصربودن) در بین جمعیت عرب منطقه به وجود می آمد. این موضوع در نهایت به آسان تر شدن روند اخراج ساکنان روستاهای عرب نشین کمک می کرد (شخص تنها باید متن اعترافات ایال افیک * از ساکنان کیوتوص "هازوری" در مورد نحوه اخراج ساکنان روستاهای "قیره" و "ابوزریق" واقع در منطقه حیفا را بررسی کند تا به صحت این مطلب پی ببرد).

در حال حاضر، همین قدر کافی است که به زیانهای وارد شده به هر دو طرف اشاره کنیم تا بی نتیجه بودن این قیل تاکتیکها را به اثبات برسانیم.

اگر قرار باشد نکته ای را از جنگ سال ۱۹۴۸ فرا بگیریم، این نکته همانا آن خواهد بود که انجام حملات متعدد بر علیه مواضع کاملاً مستحکم اسراییل به جز در موارد نادر، در بقیه اوقات صرفاً به وارد آمدن تلفات به جناح اعراب و فلسطینیان متنهی می شود. در روز گاری که جنگ سال ۱۹۴۸ چریان داشت، فاصله موجود میان توانمندیهای طرفین تقریباً به هیچ وجه به گستردگی امروز نبود. در دراز مدت، انجام حملات متعدد بر علیه شهر کهای یهودی نشین و پستهای بازرگانی مستحکم اسراییل، نیروهای عربی را خسته کرد و درهم شکست. تاریخ نشان داده است که هر گاه طرف فلسطینی این قیل حملات را صورت نداده است جنگجویان یهودی یا نیروهای هاگانا با استفاده از عوامل ویژه یا همدستان محلی خود به این حملات از درون مناطق فلسطینی مبادرت ورزیده اند. اما موقعی که نمی توانستند همدستان محلی برای خود پیدا کنند، شهرک

* Iyal Ofek

داریم، انجام چنین کاری از سوی فلسطینیان بهانه لازم را به اسراییل می دهد تا این مقاومت مردمی را به آسانی و فراغ خاطر در هم شکند. استفاده از سلاح در جریان رویاروییهای مردمی به منزله خودکشی سیاسی و نظامی است. بنابراین باید به کارگیری اسلحه را از بعد مردمی مبارزه تفکیک کرد و در کنار آن نیز لازم است برای محروم کردن دشمن از برتری نظامی قاطع شد، اقدام مقتضی صورت گیرد، همانطور که در جریان قیام انتفاضه به همین نحو عمل شد. البته مفهوم آن این است که از نقاط قوت این موضوع نظر کمیته های مردمی، اشکال مردمی و اجتماعی مبارزه، همبستگی اجتماعی، تحریم اقتصادی، و نوعی تأکید بر افکار عمومی مردم درس بگیریم.

ما همچنین باید باب مذاکره نوینی را فراهم بیاوریم که اقدام نظامی سنجدۀ و مطالعه شده را نیز در بر بگیرد. مکتب فکری که از یک رویارویی نظامی فراگیر یا مبارزة مسلحۀ مردمی علیه اشغالگری

در حالی که فلسطینیان در جریان در گیریهای تونل مسجد الاقصی در مقابل ۱۶ سرباز کشته شده اسراییل، تلفاتی پیش از ۸۰ شهید (به نسبت یک به پنج) را متحمل شدند، اما در جریان در گیریهای جاری در مقابل ۲ سرباز کشته شده اسراییل، تلفات انسانی در حد ۸۰ نفر شهید (نسبت معادل یک به چهل) را در صفوف خود شاهد بوده اند. اعتقاد من این است اگر در دام رویارویی مسلحۀ فرآگیر یافتم فاصله موجود در نسبت مذکور صرفاً "گستردگی بیشتری پیدا خواهد کرد چرا که در یک چنین رویارویی، اسراییلیها آغاز کنندگان عملیات خواهند بود و ما صرفاً مدافع هستیم.

این نکته ای قابل درک است که مردان جوان فلسطینی به طور آشکارا، سلاحهای خود را به عنوان نمادی قابل تشخیص از مقاومت شجاعانه ملتی که هدف زشت ترین انواع ستمها قرار گرفته اند، با خود حمل می کنند. با این وجود، در شرایط فعلی که ما در آن قرار

مقابله کرد - سه بعد دارد که عبارتند از: بعد سیاسی - دیپلماتیک، بعد اقتصادی - اجتماعی، و بالاخره بعد نظامی.

راهبرد سیاسی اسراییل به دو بخش تقسیم شده است. بخش اول راهبرد مذکور، جنبه داخلی دارد و بر یکپارچه سازی افکار عمومی سیاسی اسراییل در پشت سر رهبری این جامعه و تبدیل مناقشه موجود به یک مناقشه قومی - مذهبی متعرکز می باشد. این بخش از راهبرد یاد شده، توهمند جنگ همه جانبیه ای را به وجود می آورد دستگاه تبلیغاتی که رژیم صهیونیستی با القاء این تصور که جنگ فلسطینیان در واقع اعلام جنگ علیه موجود است کشور اسراییل است، تمامی منابع جامعه را در راستای این هدف سیاسی به کار می گیرد و مورد استفاده قرار می دهد. قیام فلسطینیان در درون محدوده خط سبز نیز به عنوان گواهی بر این مدعماً مورد استناد قرار خواهد گرفت. بنابر این، باراک از جناح اکثریت خواهد خواست تا یک دولت وحدت ملی تشکیل بدنه و به احتمال

ظرفداری مسی کند پرخط رو مخاطره آمیز است. این نوع شیوه تفکر از تمایل به دفاع از مردم ناشی می شود اما مستقیماً در دامی می افتاد که اسراییل از زمان بروز حوادث تونل پهن کرده است. دام مذکور با توجه به گفتگو در مورد تشکیل دولت وحدت ملی فوق العاده ای که آریل شارون رهبر حزب لیکود رانیز در بر بگیرد، خطرناکتر و در عین حال موجه تر خواهد شد.

راهبرد اسراییل

ایجاد یک راهبرد فلسطینی برای مقابله با تاکتیکهای اسراییل، مستلزم آن است که ما در وهله اول روش برنامه ریزی تاکتیکهای مزبور را درک کرده و سپس با آن مقابله کنیم و در نهایت تاکتیکهای مزبور را خنثی نماییم. راهبرد اسراییل که از زمان حادثه تونل اتخاذ گردید - و بعداً مختصراً اصلاح شده تا بتوان بر اساس آن با (احتمال) اعلام یک جانبه تشکیل کشور مستقل فلسطینی

دهه ۱۹۷۰ نیز به عنوان فرماندار نظامی در کرانه باختり انجام وظیفه می‌کرده است. وی استفاده از برخی حربه‌های اقتصادی را پیشنهاد کرده است که تحمیل دوره‌های طولانی منع رفت و آمد - که احتمالاً در نهایت ماهها به درازا خواهد کشید - اعمال نوعی محاصره در مورد روستاهای شهرها مشکل کردن حمل و نقل و تردد میان آنها، منع ساختن فعالیت نیروی کار فلسطین در اسرائیل، و همچنین وارد آوردن ضرباتی چند به بخش‌های تولیدی فلسطینیان از جمله مهمترین آنها به حساب می‌آیند.

امروزه، ما می‌توانیم چنین فرض کنیم که تدبیر دیگری نیز در این راستا به کار گرفته خواهد شد که از شرایط ایجاد شده پس از عقد پیمان اسلو سرمنشاء می‌گیرند. یکی از این اهرمهای فشار، وارد آوردن محدودیت و حذف بخشی از حضور فلسطینیان در گذرگاههای بین‌المللی و از جمله فرودگاه غزه می‌باشد. افزون بر این، انتقال منابع مالی حساس و پراهمیتی که ماهانه از اسرائیل به داخل قلمرو

زیاد در شرایط اضطراری این دولت تشکیل خواهد شد.

بخش دوم راهبرد سیاسی اسرائیل جنبه خارجی دارد و هدف از آن، پیروزی در نبرد برای جلب توجه و نظر موافق افکار عمومی بین‌المللی و به ویژه افکار عمومی آمریکاییها و اروپاییهای است که از طریق تلاش برای متجاوز و تروریست جلوه دادن فلسطینیان دنبال می‌شود.

بعد اقتصادی برنامه راهبردی اسرائیل، با هدف تضعیف بنیه مالی فلسطینیان و فرسوده کردن و تحلیل بردن ساختار اجتماعی آنان پی‌گیری می‌شود. ایده تضعیف فلسطینیان و اعمال فشار بر آنان از طریق به راه انداختن یک جنگ اقتصادی علیه آنها، موضوع تازه‌ای نیست، بلکه در جریان قیام اتفاقاً ساخته و پرداخته شد و به اجرا درآمد. "شالیف" یکی از محققان مرکز مطالعات استراتژیک "یافا" وابسته به دانشگاه تل آویو، یک زنرال احتیاط و از طرف‌داران حزب کارگر است که در اوایل

همزمان با گسترش این وضعیت، شهرهای بزرگ فلسطین نیز ممکن است سرانجام به اشغال مجدد اسراییل درآیند. استراتژی نظامی اسراییل بر درسها و راهکارهای موجود در تئوری جنگی استوار است که پس از جنگ ویتنام از سوی آمریکاییها تدوین شده است. نظامی گران آمریکایی و در رأس آنها کولین پاول "نظریه چکشی" را مطرح کرده اند که تصریح می کند دلیل عمدۀ شکست در ویتنام آن بود که مداخلۀ نظامی آمریکا از همان مرحلۀ آغازین آن به صورت قاطع و تعیین کننده انجام نشد. استفاده تدریجی از نیروهای آمریکایی به دشمنان ویتنام شمالی و "ویت کنگ"‌ها اجازه داد تا آنها نیز به صورت تدریجی قدرت و نیروی رزمی مؤثری را دست و پا نموده و به این وسیله مانع تحقق پیروزی آمریکا در این جنگ شوند. به همین ترتیب، در گیر شدن آمریکا در نبرد مستقیم با مخالفان خود به وارد آمدن تلفات عظیم جانی به نیروهای این کشور منجر شد.

تشکیلات خودگردان فلسطین فرستاده شده و عمدتاً شامل درآمدهای مالیاتی و گمرکی می شوند نیز (ولو به صورت موقت) متوقف خواهد شد.

اما مهمتر از همه این که اسراییل از جنبه نظامی در صدد آن است تا تشکیلات خودگردان را در یک جنگ سرنوشت ساز درگیر نماید، بی آنکه لزوماً (دست کم در مراحل اولیه این نبرد) وارد شهرهای بزرگ فلسطین شود. راهبرد مزبور بیشتر ممکن است به حمله علیه محلهای مربوط به دستگاه رهبری فلسطین و مکانهای مهم نظامی تشکیلات خودگردان معطوف شود و حمله به اماکنی نظیر فرمانداریها و غیره از طریق "مبانهای تأثیبی" را دربر بگیرد. این استراتژی در عین حال می تواند به مفهوم اشغال روستاهای واقع در منطقه ب (B) یا تحمیل نوعی محاصرة توأم با ترور و وحشت باشد که شهرک نشینان یهودی در اعمال آن نقش عمدۀ ای را ایفا خواهد کرد.

تلاش می شود تا احتمالات موجود در زمینه وارد آمدن لطمہ و آسیب به غیرنظامیان وابسته به اردوگاه دشمن کاهش یابد، چرا که در صورت آسیب دیدن غیرنظامیان، افکار عمومی دنیا نسبت به این اقدام تحریک خواهد شد. نهایتاً اینکه، در شیوه اتخاذ شده مذکور حداقل تلاش به کار گرفته می شود تا میدان نبرد و بی رحمی هایی که در آنجا صورت گرفته است از مقابل دیدگان عامه مردم پنهان باقی بماند. ایالات متحده این تئوری جنگی را مکرراً و با موفقیت بسیار در جریان حملات خود در گرانادا، پاناما، عراق و کوزوو به کار برده است.

دولت اسرایل نیز تئوری جنگی یاد شده را اتخاذ کرده و در سال ۱۹۹۴ نیز آن را به صورت جزیی در لبنان به اجرا درآورده است. دومین باری که این تئوری مورد استفاده قرار گرفت در سال ۱۹۹۶ و در جریان عملیات موسوم به "خوشه های خشم" بود. با این وجود، نتایجی که در جریان این عملیات و به کارگیری نظریه مزبور حاصل شد

بنابراین، پیش از هر نوع رویارویی نظامی لازم است که استراتژی نظامی آمریکا در مراحل مقدماتی خود نیروی نظامی عظیمی را بسیج نماید که از طریق گردآوری اطلاعات جاسوسی و آماده کردن مردم برای یک رویارویی بزرگ، آمادگی لازم برای جنگیدن را کسب کرده باشد. در این صورت، عملیات ضربه ای به دشمن زده می شود که آن را گیج کرده و نیروهای دشمن را متفرق و پراکنده می سازد بی آنکه فرصتی به آنها داده شود تا از خود واکنش نشان بدهند. وارد آمدن ضربه مذکور در عین حال برای مداخله بین المللی برای پایان بخشیدن به درگیری ایجاد شده، هیچ مجالی باقی نمی گذارد. در این تاکتیک از وارد شدن به رویارویی نظامی مستقیم با دشمن پرهیز می شود چرا که این عمل به وارد آمدن تلفات عظیم انسانی منجر می شود و افکار عمومی داخلی را تحریک می کند.

در این روش، ضمن پرهیز از انجام چنین عملی، تا حد ممکن

بیش از سایر موارد مشهود می‌باشد. ارتشن اسراییل در جریان حوادث مربوط به تونل که در سال ۱۹۹۶ روی داد نتوانست این استراتژی را به طور کامل به اجرا در بیاورد، چرا که از آمادگی لازم برخوردار نبود. با این وجود، در حال حاضر دلیل کافی در اختیار داریم تا باور کنیم که اسراییل در تلاش برای کشاندن فلسطینیان به دام رویارویی نظامی تمام عیار، از این استراتژی پیروی می‌کند. به نفع ماست که این طرح اسراییلها را خشی کنیم و از درگیر شدن در یک نبرد سرنوشت ساز دیگر اجتناب کنیم.

بسیار کمتر از حد مطلوب بود. دلیل این مستله ماهیت نیروی مقاومت لبنان و تاکتیکهای به کار گرفته شده از سوی حزب الله بود که به اسراییل اجازه نداد تا نیروی زرهی جنبش مقاومت اسلامی که با نیروی رزمی ارتشهای متعارف دنیا تفاوت دارد، را از بین ببرد. تئوری جنگی یاد شده در زمینه نیل به پیروزی در عرصه افکار عمومی نیز با ناکامی مواجه شد که این امر به ویژه در رابطه با قتل عام در اردوگاه آوارگان "فانا" و نساتوانی دولت اسراییل در جلوگیری از خبررسانی مطبوعات در این باره،

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتابل جامع علوم انسانی